

Po pravem iztrebljenju se drevesu živovitnost pospeši in prihajajoča hrana v pravo razmero spravi. Se ve, da je tudi tukaj kakor povsodi kaka izjema iz pravila. V tem slučaju iztrebljenje ne zadostuje in sadunosno drevo se mora pomladiti. (Dalje sledi.)

Sejmovi. 19. oktobra: v Vidmu; 20. okt.: v Mariboru; 21. oktobra: v Celji, Sevnici; 22. oktobra: pri sv. Petru pod sv. gorami, v Ribnici, Dramljah; 24. oktobra: v Cirkovicah.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Prošnja do slavne c. kr. sodnije v Celji.) Slišali smo že večkrat, da je visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje ukazalo, naj blagovolijo razne sodnije svoje dopise, vabila in odloke pošiljati slovenskim prebivalcem po Štajerskem v slovenskem jeziku. Toda, kakor bi prebivali v Vojniški župniji sami trdi Nemci, dobivamo še vselej vse dopise od Celjske sodnije, kakor poprejšnja leta, tako tudi v najnovšem času, zmerom le v nemščini. Za nas je to jako sitno. Vedno moramo vabilne listke nositi okrog in prositi može, ki razumejo nemški jezik, da nam razložijo, kaj pomeni v tujem, nam popolnoma neznanem jeziku, pisano vabilo. Tudi od sosednjih okolice slišimo, da vsi slovenski prebivalci dobivajo od Celjskega dež. sodnika gosp. Luleka podpisane nemške dopise. Prosimo tedaj, naj se v prihodnje slovenskim ljudem pošiljajo v slovenščini pisani dopisi.

Iz Ptujja. (Prodaja sliv in jabolk.) Slive so se pri nas letos po jako nizki ceni prodavale. Naši žganjarje, katerih imamo celo kopo, — sedem jih je — plačevali so sprva za štartinjak 9 fl., potem 8, 7 in celo 6 fl. in naši kmetje so jim pridno slive vozili.

Se ve, potrebujejo groša. Toda pomisliti bi vendar morali, da si ne bodo s prodajo po tako nizki ceni nič opomogli, ampak so pomagali le žganjarjem žep polniti. Kajti vsakteri izmed njih bode samo ob senskeji in otavnej kositvi več žganjarju za žganično spako, ki ni ne voda, ne špirit, ne žganje, zanesel, kakor je stržil za vse svoje slive. Vrh tega se je spravil ob dobro rejo za svinje, kakor so drožé.

Za jabolka je cena še slabša. Kupovalcev prišlo je letos malo z Oggerskega, domačih pa tako ni. Plačujejo pa štartinjak jabolk 4 fl., ako so lepe, izbrane 4 fl. 50 kr. do 5 fl.

Po taki ceni jabolka prodavati je škoda; kajti plačana ni niti vožnja, niti delo.

Ako se naredi iz njih jabolčnica, ima kmet za vse leto za se in za delavce dobro in zdravo pijačo. Ta se najraje naredi iz njih in naj se ne nosi denar v žganjarije in žganjarjem. Tudi suh sad in kis služi dobro gospodinji, kojih pa manjka, ako se sad zavrže.

Z Oljske gore. († „Kmetški prijatelj.“) Že dolgo časa ni bilo več slutiti o našem lisjaku, jeli še hira in z repom maha krog sebe, ali je morda že popolnoma . . . . . Zdaj pa se nam naznanja, da je vzel od svojih „prijatlov“ slovo za vselej in sicer same žalosti, ker ni mogel ob času zadnjih volitev nobenega lisjaka spraviti niti v deželni zbor v Gradcu, niti v državni zbor na Dunaji. — Slišimo, da „prijatlovi“ nemčurčki točijo prav britke solzice za svojim že zagrebenim „prijatlom.“ Naj mu bo zemljica lahka! kliče mu tudi „Slovenski Gospodar“, kteremu je hotel „prijatelj“ skopati jamo, toda va njo je „prijatelj“ zdaj sam zdrknil zgodaj, pač prezgodaj! Škoda, neprecenljiva škoda!

Iz Ivanjec pri Negovi. (Strašna hudobija, tatvina.) „Spoštuj očeta in mater“ zapoveda četrta božja zapoved; ko bi jo otroci vsaj ubogali, ali žalostni nasledki kažejo, kako mali vpliv ima ta zapoved na nje. To se je pokazalo pri otrocih Jakoba P., kmeta v Ivajnskem vrhu. Odkar so toliko odrastli, da so očeta strahovali, bil je v tej hiši pogosto preprij in pretep, njegova neumna žena pa je še otroke v tem podpirala. Tako sta zopet v soboto 26. p. m. mati in stareji sin ubozega moža držala med tem, ko ga je mlajši z bikovico pretepal tako, da je bil drugi dan moder ko sliva, to ga je pa tako žalilo, da se je v pondeljek popoldan mišnice najedel in zjutraj ob treh svoje življenje žalostno končal. To je nasledek nepokorščine otrok in nesrečnega žganja, kateremu je bil rajni zelo udan. — Pretečeno nedeljo so gosp. župnik blagoslovili lično kapelico in prelepo podobo „Lurške matere božje“, katero je izvrstno izdelal naš rojak gosp. L. Perko pri sv. Trojici v sl. goricah. Ali tudi tukaj hudobna roka ni mirovala. Pretečeni teden je nepoznan zločinec iztrgal železno mrežo, katera je zapirala vhod v kapelico, odnesel je dva svetilnika s svečami in cvetlice, katere so kinčale altareček, po tleh raztrosil. To kaže, kam ljudi brezvera pripelje; zakaj ako že reči, Mariji darovane, niso pred tati varne, kako bi človeško imetje imelo mir pred takimi izmečki človeštva?

A. Š.

Iz Celjske okolice. (Otrok zgorel) je na sosednjem Pečevniku. Kolikokrat smo že opomijali, naj stariši pazijo na to, da otroci ne dobijo v svoje roke žveplenk, ker se z njimi lahko zaneti ogenj ter nastane velika nesreča. Vse zastoj! V sredo, 7. oktobra, ostaneta v bajti drvarja Sreboti okoli kurišča sama doma dva dečka, eden petletni, drugi 14 mescev stari; temu mlajšemu je bilo ime Jernej Igrala sta z ognjem, dokler ni začela bajta goreti. Starejši dečko odide iz bajte ob pravem času: Jernejček zgorel. Našli so za njim le še nekoliko koščic. Stariši, pazite na svoje otroke!

Iz Konjiškega okraja. (Cerkveni shodi.) Kakor ima gospoda svoje veselje pri koncertih, balih, da hodi v kopaljšča in potuje po svetu, tako so za kmečko ljudstvo posebno veseli dnevi: cerkveni shodi, „lepe nedelje,“ božji poti in razne slovesnosti. Bog rad dopusti, da se njegovi otroci na zemlji razveseljujejo, samo, da ga le zraven ne žalijo; pa kaj, ravno narobe je. Nikjer se skoraj toliko greha ne stori, kakor pri raznih veseljah in shodih. Tukaj bi samo rad omenil nekaj gledè cerkvenih shodov. Vsako leto čujemo žalostne vesti, da so se tu pa tam na cerkvenem shodu topli, klali in marsikaterga ubili. Nekteri veljavni možje so že izrekli svoje mnenje, da bi bilo boljše, ko bi se vsi cerkveni shodi prepovedali, kakor da bi se take hudobije pečenjale. Vendar jaz mislim, da bi bilo zelo žalostno, ako bi zavoljo nekaterih ničvrednih ljudi bilo drugim pametnim to veselje odvzeto. Po mojih priprostitih mislih bi bilo boljše, da bi se ob takih dnevih vse krème zaprle, potem bi se gotovo ne ljubilo tistim tolovajskim fantalinom z dolgimi noži hoditi se klat in mesarit ali na „kuraš“, kakor pravijo, radi bi doma ostali; za druge pametne ljudi pa eden dan trezno preživeti, brez „požirka“, bi tudi ne bila prevelika pokora. Se ve, da to bi bila strašna neumnost pred svetom, vendar pa na ta način bi se zabranilo že brezštevila pregreh in hudobij. Pa žalibog, tudi v drugem oziru so cerkveni shodi mnogokrat dnevi največjega žaljenja božjega. Kdor iz verskega stališča natančno opazuje in premišljuje sedajni svet, bo gotovo temu pritrdil. Ali ni ob takih dnevih največ napuha, nečimurnosti, razuzdanosti itd.? Vse je „židano in našpičeno“ ter po najnovejši gizdavi „modi“ oblečeno, po krémah se vse „suče.“ Res, človeško srce, ki ima krščansko ljubezen do človeštva, mora silno boleti, ako premišljuje, da je ljudstvo v toliki duševni slepoti, da kakor besna žival drvi v večno pogubo. In slednjič še kratko omenim, kar zadeva posvetno godbo. Znano je, da katoliška cerkva posvetno godbo pri božji službi prepoveduje. Tudi slavni vladika Slomšek so rekli, da nikakor ne sodi za cerkev. (Glej Slom. „Različno Blago“ str. 392.) Ali zamore ljudstvo pobožno moliti, ako mu na uho udarjajo glasovi „maršev“, „polk“ in drugih posvetnih iger? Pobožnost mora bežati iz cerkve. Zlasti pa je neznosno poslušati isti staroverski boben, kakor da bi bili v kakem paganskem tempelju. Toraj je srčno želeti, da se popolnoma odpravi godba iz božjega svetišča ter ostane le tam, kjer je na svojem mestu. —k.—

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Pot) me zanese po mojem zastopniškem poslovanju proti sv. Ilju. Nehotè sem dospèl tam k zloglasni šulvereinski šoli na Sladkem vrhu, cela tolpa učencev se igra pred šolskim poslopjem, kateri vsi me

pozdravijo z besedami — „Kuten Tak.“ Ha! si mislim, to so dobri nemčeki. Povprašam jih, ako celo nič tukaj na slovenskih tleh slovensko ne znajo? Takoj stopi jeden deček k meni in mi na pol glasno, gledaje, ako ga učitelj opazuje, odgovori: seveda, večina nas je slovenskih šolarjev, pa mi imamo prepovedano po slovensko med seboj govoriti. Potem sem ga poprosil, ako mi blagovoli pokazati cesto proti sv. Ilju, prijazno mi je vstregel želji moji. A jaz kaj sem si mislil? Lahka uganka, mislil sem si: oh ubogi slovenski učenci, trpini, ktere vas že tako nježne sklepaajo v nemškutarske spone. Dalje gredè srečam kmeta, ktereга tudi poprašam o zadévi te šulvereinske šole, reče mi: nas Slovence bi pač radi nemškutarji tukaj popolnoma pohrustali! Kaj sem pogodil prave strune? Sedaj smo pač lahko prepričani, kako trezno kmet sodi na slovensko-nemški meji! Celo pot od sv. Ane do sv. Ilja nisem slišal nemške besede srečanih ljudi, nego teh šulvereinskih otrok. A gostoljubje je tam povsodi doma, zlasti sv. Tilčani se smejo s tem pobahati. Domu gredè sem pri Mariji Snežni zavaroval jedno poslopje, a pri tem poslovanju pride mesar Karl K. tjakaj, kateri je tudi zastopnik zavarovalnice „Nord. British Mercantile.“ On osorno svojemu sosedu pravi, seveda v blaženi nemščini: zakaj se ne zavaruje pri domači zavarovalnici, ne pri tuji; jaz sem mu potem razložil, ktera je tuja „Slavija“ ali njegova „Nord. British.“ — Pisec teh vrstic je lansko leto plačeval vojaško takso pri sv. Lenartu in tirjal slovensko pobotnico, a o groza! slišal je precej gorkih besed, seveda on tudi ni molčal. In poglejmo letos pobotnice, so že slovensko-nemške, vendar nedolžna slovensčina je še za vratmi, pobotnice so izgotovljene na nemški strani; a mene veseli, da le nekaj slovenskega vidim, pride čas, da bode za slovensčino bolje! Upajmo, nemškutarjem pa zakličemo: proč z vami v Pangermanijo k Bismarku! — Sovražnik nemškutarjev.

Mala nedelja. Dne 11. oktobra. Letošnja letina sme se sploh med srednje-dobre prištevati. Kmet je pridelal poljskih pridelkov v precej dobri meri. Ozimina se je precej dobro obnesla, le žali Bog da zruje nima nobene cene. Koruza, krompir in drugi spomladni sadeži trpeli so več ali manj vsled suše; posebno je trpela ajdina, a tudi ta, dasi ravno mala, je rodna in je bo za potrebo.

Sadno drevje, jablane bile so po nekterih krajih rodne; gruške in slive pa skoraj v obče povsod. Vinogradi so tudi srednje z grozdem obloženi, in ker je po okusu sladko kakor med, je pričakovati izvrstne vinske kapljice, katere smo že itak več let v našem kraju pogrešali. — Za lepim in vedno prijetnim jesenskim časom dobili smo zdaj nektare oblačne in deževne dneve, kateri pa našim mlinarjem jako ugajajo. —

C. kr. okraj. glavarstvo je tukaj že ukazalo občinam pripraviti „imenike“ za bodočo volitev novih obč. zastopov. Želeti je, da bi naša nova narod. tiskarna v Mariboru k temu vse potrebne tiskovine pripravila; a občinam je priporočati, da kupujejo samo pri našem narodnem podjetju. Svoji k svojim!

Ob novem letu bode se nekdanjše „bralno društvo“ pri Mali nedelji obnovilo, ter pretvorilo „v lepoznavansko bral. društvo;“ namen mu bo razun drugih podpirati in širiti leposlovne liste med Slovenci, zlasti med slovensko odraslo mladino. Želimo mu dober uspeh in mnogo poštenih deležnikov.

Radoslavski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar obiskali so včeraj laškega poslanika Robilanta ter vzeli od njega slovo; Robilant je zvečer odpotoval. Na kolodvor prišli so skoro vsi poslani in ministra Kalnoky in Kallay. — Na Dunaj je prišlo več nadškofov in škofov, da se udeležijo adresne debate v gosposkej zbornici. Ob enem imajo tudi konferenco v knez nadškof. palači; posvetujejo se baje tudi o kongru in šoli. Pretekli teden imel je Hohenwartov klub sejo; tirolski poslanec Giovanelli povdarjal je potrebo, naj bi se šole zopet postavile na versko-katoliško podlago; dr. Kathrein je dejal, da ima tirolsko prebivalstvo pravico zahtevati, da se ugodi njegovi želji po strogo konfesionalni šoli; Miha Vošnjak je rekel, da tudi slovensko ljudstvo želi konfesionalno šolo. — Naš slovenski poslanec Božidar Raič sestavil je interpelacijo do naučnega ministra, zakaj ne izvrši resolucij gledé Mariborske pripravnice. — 11. t. m. je nekdo vstrelil dvakrat skoz okno v prvo nadstropje „Česke Besede“ v Libercah; preiskava, katero je začela mestna oblast, je do sedaj ostala brez vspeha. — V pondeljek 12. t. m. bil je slovesno vmeščen novi župan v Pragi g. Ferdinand Vališ. — Opozicija v hrvaškem dež. zboru je predlagala, da se naj napravi adresa na presvitlega kralja ter zahteva odstranitev bana Hedervarya, ker je silno žalil deželo in narod, kakor tudi svoje lastno dostojanstvo. Deželni zbor je sklenil, da se poslanca dr. David Starčević in Gerzanič izročita sodnji.

Vnanje države. Nemčija in Španija želita, naj bi se, kolikor je mogoče, hitro rešilo vprašanje zarad karolinskih otokov; zato se dotična pisma ne bodo predložila posebnemu odboru v pretresovanje, temveč sv. Očetu. — Državnozborske volitve na Francoskem so že končane; konservativci so zmagali, republikanci pa so propali; voljenih je 127 republikancev in 177 konservativcev; ožjih volitev bo po 270 okrajih. Državni zbor se skliče sredi meseca

novemb. — Grof Robilant, dosedanji poslanec na Dunajskem dvoru, prevzel je ministerstvo zunanjih zadev na Laškem. — Turčija se še vedno pripravlja na vojsko, ker vidi nevarnost, v kateri se nahaja; v arsenalu delajo noč in dan, ljudje se oborožujejo. Tudi na Grškem so ukazali mobilizacijo. Da se potrebno število vkup spravi, obdržali se bodo vsi tisti pod orožjem, ki bi imeli sedaj na odpust iti, trije starostni razredi pa se bodo iz rezerve pod orožje poklicali. Časopis „Temps“ razglša neverjetno vest, da se je pri posvetovanju Giersa z Bismarkom sklenilo, da bode Rusija zahtevala, naj se obdrži berolinska pogodba, bolgarski knez naj se odstavi in če je treba, naj Turki okupirajo Rumelijo.

Za poduk in kratek čas.

Gregor Jož. Plohel, doktor bogoslovja, dekan in nadžupnik Ptujski.

Zapisal J. M.

Slava Bogu! . . . Oj krasan si krasan, ti moj zavičajju! Kakve u tebi, nigdje ruže ne cvetaju; čini se, da Bog te stvoril kraju ljubljeno, da jadu Slovenca vrati raj izgubljen. Stanko Vraz.

Rajni naš rojak Stanko Vraz, rojen na prijazuem Cerovci Ljutomerskih goric je srčno ljubil svojo slovensko domovino; prehodil jene pokrajine, od Prekmurskega tje do revnih Režijanov, katere nam je l. 1866 pogoltnil vedno lačen laški trehuh; obiskal je Kranjsko, Koroško in Štajarsko, — kjerkoli Slovenci prebivajo: opeval je jeno lepoto, in ves navdušen tudi zgoraj navedene besede zapisal polne blagega sočutja do milega mu „zavičaja“. — Dragi čitatelj, če priromaš kedaj v ta, proti izhodu skrajni kot slovenske zemlje, stopi na najbolj zvišeni holm Ljutomerskih goric, kjer stoji prijazna cerkev Device Marije Jeruzalemske; — nemški vitezi, ki imajo v bližini prostrane vinograde, so dali podobo Device Marije sedem žalosti, katero pobožno slovensko ljudstvo v tem hramu božjem časti, po končanih križarskih vojskah iz Jeruzalema prinesli, od tod ime: „Devica Marija na Jeruzalemu“ — stopi pravim, na ta prijazen holm in vedi: ravno tukaj na Jeruzalemu raste najzlahtnejša kaplica ljutomerskih vin*) in sedaj se ti naj pase tvoje oko po teh divnih gričih, v premnogih panogah se vijejo pred teboj, sedaj se vzdigujejo in spet znižajo; v nekaterih krajih ti kažejo strma rebra, na drugih pa pohlevno in rahlo sežejo sè svojim podnožjem v prijazno dolino. Na

*) Izvedenci po kakšnosti vina tako vrstijo najimenitnejše bregve v Ljutomerskem okraju: Jeruzalem, Strmec, Stanovšak, Železni dveri, Slamjak, Ilovec, Ričetovbreg, Vinski vrh, Brebrovnik itd.